

Sermo

terminū ad quē quod nō est in ista transsubstantiatione. et vir prudens nō abhorrebit eā. qz communiter fastidiosi abhorrent medicinas. s. purgationes seu pillulas. qz nolunt ipsas recipere. Sed prudens medicus cooperit medicinā cum melle vel aliquo bono ne videat nec sentiat. ita fecit xps optimus medicus q̄ in hostia cooperit carnem suā q̄ nō videt nec sentiat. ideo dicit. Vir prudens etc. xps posset bene facere q̄ videretur in hostia p̄secrata. sicut videtur imago in speculo. Sed talis hostia nō debz sumi a sacerdote vt dicunt doctores. qz abhominabile esset comedere visibiliter carnes hominis. ideo christus non videtur imo stat coopertus sub illo velo albedinis sicut rex intra cortinas. ideo dixit Esai. cui h̄ sacramētū fuit reuelatū. Vere tu es deus absconditus deus israel saluator. Esai. xl v. Quinta ratio institutionis fuit ppter p̄motionem celestialem. vt scilicet possimus ascendere in celuz. quoniam p naturam nullus p̄t ascendere in celum. nisi deus Celum celi domino: terram autem dedit filiis hoim. Nota celuz. i. gloria celi. domino suple competit p naturā. Terrā autem dedit filiis hominū. ideo nos si volumus ascendere i celum indigemus p̄motore et adiutore quo ascendamus. qz dicit christus. Nemo ascendit in celū nisi qui descendit de celo filius hominis qui ē in celo. Joh. iij. Hoc verbum nisi bene intelligatur esset occasio desperationis. Nemo ascendit i celum. ergo nec innocētes. nec penitentes nec martyres. nec confessores etc. quia nullus ipsoz descendit de celo. sed intelligitur sic. Nemo ascendit in celū. scz virtute propria. sed bene ascendit homo in celum. s. virtute corporis christi in hoc sacramento cōtenti. sicut nebula que iacet demane sup terrā que de se nō potest ascendere ppter gravitatem quā habet. sed quando venit sol qui ipsam calefacit. tunc sol facit ipsam ascendere sursum. idem de nobis qui sumus terrestres et graves. ideo virtute ppria nō possumus ascendere in celū. sed venit sol iusticie qui est in hoc sacramento cuius virtute possumus ascendere. ideo dicitur viaticū. id est cibus beatorum. Dic miraculum huius de sancto Victore. qui quando communicavit dixit. Ascendat filius ad patrē et spiritus ad dominū qui dedit illum. Et expiravit et anima cū christo in celuz ascendit. Hoc fuit figuratum in ppheta helia dormienti. Ecce angelus tetigit eum et dixit illi. Surge et comede grādis em̄ tibi restat via. iij. Reg. xix. Sic q̄dū homo est in peccato mortali dormit sicut ppheta i deserto cum periculo leonū et lupoz inferni. Et dicit sibi ab angelo. s. sacerdote. Surge qui dormis et exurge a mortuis etc. comede. s. communicando. Et ambulavit i fortitudine cibi illi? quadraginta diebus et. xl. noctibus vsqz ad montes dei. Ita sacra scriptura dies significat prosperitatem

et nox significat aduersitatē. Precepta autem diuina sunt decem. que seruanda sunt quadupliciter. s. corde cogitando. ore loquendo. opere faciendo. et p̄seueranter implendo. quaterdecies sunt quadraginta. et sic intrabimus in montem dei in regnum celorum Amen.

In die Parasceues. Sermo.

Des legem habemus et fm legem debet mori. Habet verbum istud Joh. xix. Et recitatus est in passione domi hodierna. Quotidie p totā septimanā fuit facta representatio et memoria passiois ihu xpi. sed multū diuersimode nūc q̄ alijs dieb. representabat em̄ tūc vt res diu p̄terita. Et p̄terea dicentes missam tunc dicebant. In illo tpe etc. Sed hodie recitat vt p̄sens et oculariter visa. et ideo hodie non dicitur in illo tpe. sed hodie dicitur. egressus ihs in p̄nti. Et ratio differentie. qz res p̄ns plus mouet corda hominū q̄ res p̄terita. et plus pungit nūc ictus misericordie q̄ olim vuln. datū. Et idcirco vt sentiamus dulcedinē et cōpatiamur animis nr̄is morti christi. ip̄a nobis representat hodie vt de p̄senti. et ita fit officii et f̄mones. sicut si nūc xps videret esse in cruce. vt sentiam? fm qd̄ dixit de? Recordare paupertatis et trāsgressiois mee absinthij et fellis Treno. iij. Nota paupertatis. qz nudus crucifixus fuit Et r̄ndet ppheta in p̄sona populi christiani Memora memor ero et tabescet in me aīa mea ibidē Memoria. s. p̄teritorum memor ero ac. scz si esset de p̄nti. sicut dixi loquamur vt si nūc videremus ih̄m christum crucifixum. ita et de dolore virginis Marie. Sed scitis q̄ p̄sone doloris nō sit salutatio nec audet quis dicere iōba gaudij p̄sone constitute in tristitia. ideo non salutabimus eam more consueto. qz crescerent sibi dolores. dicerz quomō dicit Ave. qz imo sum plena omni merore et dolore amaritudie et miseria etc. Si diceremus dominus tecū. nec est dñs meū. qz abstulerunt eū mihi et crucifixus est. Si dicerem? benedicta. diceret et quō dicit tu mihi benedicta. quia omnes me maledicunt. et ideo non salutabimus eaz. Sed ne predicemus sine deuotione reuertamur ad deum pendentem in cruce crucifixū dicendo. Adoramus te christe. et benedicimus tibi. qz p crucē tuā redemisti mūdū etc. Nos legē habemus etc. vt supra. Pro aliquali verbi ppositi declaratione et materie introduktione scienduz est. qz in sacra theologia est talis questio Utrū aliqd̄ aliud opus xpi sufficiens esset ad redimendū humanū genus p̄ter ei? mortē et an esset de necessitate moriturus. Et ista questio deciditur per sanctos doctores theologie p duas conclusiones. Prima cōclusio est. si loquimur fm dignitatē sue diuine persone. et fm sanctitatē sue diuinitatis et humanitatis. dicimus

Indie Parascenes

quodlibet opus. quodlibz tediū etiā sine morte sufficiens erat ad redimendū genus humanū. Et ratio est. qz ibus xps inquātū deus habebat in opibus virturē infinitā. Idem etiā ppter sanctitatem humanitatis intantū qz vna oratio vel lacrima vel gutta sanguinis preter mortem erat sufficiens ad redimendū genus humanū habendo respectu ad predictū. Et istam conclusionem intellexit David in ps. cxxxviii. Qui incipit. Domine pbasti me etc. ibi cuz dicit. Confitebor tibi quia terribiliter magnificatus es mirabilia opera tua et anima mea cognosceat nimis. Loquebatur David in spiritu pphetie regi messie etc. terribiliter. et hoc ppter infinitū posse diuinitatis. et magnificatus ppter humanitatē. // Secūda conclusio est. qz si loquimur de iesu christo fm ordinationem dei insertā in lege Moysi et pphetis. tunc erat necesse qz moreretur. et vt mors morte redimeretur. qz postqz homo traditus erat morti ppter peccata hominis. s. Ade et postqz xpus liberare volebat genus humanū necesse erat vt moreretur. // Unde christus morte sua a duplici morte nos liberauit. scz a morte anime spirituali p baptismū. et a morte corporis in fine mundi resurrectionē. hoc reuelauit deus moysi in libro Nume. xxxv. quando precepit qz si homicida a casu confugeret in ciuitatē refugij que erant sex. Tres citra iordanem et tres vltra iordanem. et qz ibi expectaret quousqz moreretur sumus sacerdos quo mortuo poterat redire libere. In quo videtur qz dabatur occasio desiderandi mortez summi pontificis. Dicit tamen textus. Manebitqz ibi donec sacerdos magnus qui oleo sancto vnctus est moriatur. Numeri. xxxv. Sed queritur qz est ista homicida. et que sunt iste ciuitates refugij. et quis est iste summus sacerdos. Dicendum qz homicida est quilibet peccator in veteri testamento. De quo Ezech. xviii. dicit. Anima que peccauerit ipsa morietur. et est peccator homicida a casu. et non voluntarius. nec a proposito. qz ille qz facit supbiam vel alia peccata nō intendit occidere animā suā. quia nemo respiciens ad maluz operaf. Sed peccator habet complacentiam in peccato. vtputa supbia vel alio peccato. ex quo peccato sequitur occasionaliter mors anime. Iste peccator est homicida. qz principalē ptem hominis interfecit. s. animam. Ergo modo potest intrare ciuitatē hierusalem illā. s. que sursum ē mater nostra. i. celū. Sed optet ipm cōfugere ad ciuitatem refugij. quia omnes iuerūt post pactaz penitentia ad limbū. et in ciuitatem hierusalem ire nō poterant. qz tūcunqz iusti essent. donec summus sacerdos qui est dominus noster ihs christus moreretur. De quo David dicit. Tu es sacerdos in eternū fm ordinem melchisedech. quia celum clausum fuit. qz Gen. iij. dicitur. Post peccatū primi hominis collocauit deus Cherubin flam-

meum gladiū atqz versatilem ad custodiendā vitam ligni vite. Unde sanctus Thomas tertia parte questione. clix. arti. quinto. vbi hanc figuraz psequitur dicit ad primū. Quia patres antiqz p bona opera meruerūt introitū regni celoz p fidem passionis Iesu xpi. fm id ad Heb. xj. Sancti p fidem vicerunt regina operati sunt iusticiaz per quā etiā a peccato ppzio purgabant. quātūz pertinebat ad emendationē pprie persone. Non tamen alicuius fides vel iusticia sufficiebat. ad remouendū impedimentū. quod erat p reatū totius humane nature. Quod quidē remotū est per effusionem sanguis domini nostri ihesu christi. Ideo ante passionem christi nullus intrare vel ingredi poterat regnū celeste adipiscendo. s. beatitudinem eternam que cōsistit in plena dei fruitione. quia christus meruit nobis introitum regni celoz. hec ille ibidē. Patet ergo qz absolute non erat necessarium christum mori vt dicit prima conclusio quā etiam beatus Thomas in tertia parte. questiōe. xl v. articulo primo ponit. qz homines alio modo liberasset. sed fm suā preordinationē quā p pphetas expressit et in lege anti qua p figuras premostrauerat necesse erat christum mori vt scripture impleterent. et hoc est quod dicitur Luce. xxij. capit. Filius hominis fm qz diffinitus est vadit. et Luce vlti. hec sunt verba que locutus sum ad vos cum adhuc essem vobiscum quoniam necesse est impleri omnia que scripta sunt in lege moysi et pphetis et psalmis de me. Et quoniam scriptū est qm oportebat christum pati et resurgere a mortuis. hec Thomas ibidē. Et ergo thema istud pponitur nō in persona iudeozum mortem christi pcurantium iniuste sed pponitur in psona omnium pphetarum qz dicunt nos lege habemus. quia in lege eoz scripta serpens eneus et agnus pascalis figure erant mortis christi. Ergo vt scriptura impleatur et regnū celoz aperiatur Christus fm legem debz mori patet ergo thema. // Modo oportet declarare quomodo passio christi fuit p vstra redemptio ne et recōciliatione. // Pro quo sciendū qz sicut in puaricatione ad euerūt sex circumstātie seu pditiones sic in passioe xpi fuerūt sex circumstātie vel pditiones correspondētes puaricationi. // Prima fuit resectio corporalis. // Secūda ligatio psonalis. // Tertia damnatio humanalis. // Quarta cōpassio socialis. // Quinta defunctio temporalis. // Sexta sepelitio terrenalıs. // Primū quod fuit in passioe xpi fuit resectio corporalis. qz xps ante suā passionē voluit cenare cum apostolis. Ratio. quoniam sicut puaricatō ad e incepit a refectione quādo adam comedit de fructu verito. Sic christus ad ostendendū qz venerat ad reformandum malum ad e voluit come-

Sermo

dere cum apostolis. **D**ic practice quomodo apostoli. s. Petrus et Johannes. vt patet Luc. xxiij. capit. dixerunt sibi Rabbi. vbi vis paremus tibi comedere pasca. quia illo anno pasca iudeorum fuit in die veneris sancta et in nocte de sero incipiebat solennitas et comedebant agnum pascale cum lactucis agrestibus. **I**deo dixerunt sibi Rabbi vbi vis paremus tibi comedere pasca. **Q**ui respondit eis dicens qd irent ad ciuitatem. scz hierusalem ad domum cuiusdam boni hominis discipuli sui secreti. **E**t misit Petrum et Johannem. **L**uce. xxiij. **D**ic quomodo Petrus et Johannes dixerunt domino domus qd magister eorum christus mittebat ipsos ad eum. **E**t ille respondit. **B**enedicti vos qui estis discipuli saluatoris. et quid vultis. **Q**ui dixerunt. **I**am scitis quomodo magister noster licet sit dominus omnium rerum. tamen vult esse pauper et mittit nos vt in domo vestra faciat pasca. **Q**ui regratiatur fuit deo de tanto honore eo qd saluator vellet facere pasca in domo sua. **E**t ostendit eis cenaculum magni stratū quod parauerat pro se dicens qd ipse volebat soluere omnia necessaria. et parabo et vos reuertimini ad eum et auisestis eum ne veniat de die. quia principes dederunt sententiam mortis contra eum et volunt ipsum capere. **I**deo christus venit hora tarda et secrete intrauit ciuitatem. **C**ogitate quomodo ille bonus homo dominus domus orauit christum in suo ingressu sibi regratiando. quia placuit sibi venire ad domum suam et volebat seruire christo et dare aquam ad manus sed christus noluit. deinde christus dedit benedictionem mensae. **O**culi omnium in te. **E**t posuit se ad mensam cum apostolis. **D**icunt aliqui. scz deuoti contemplatiui. quia euangeliste non dicunt qd ipsa virgo fuerit in cena. sed benedicunt qd fuerit in passione. et quia virgo maria in die pasce fuit in hierusalem. et etiam in passione christi. quia hoc dicunt euangeliste. **I**deo creditur verisimiliter qd etiam voluit esse in cena cum filio suo qui recesserat cum apostolis in ciuitate effrem iuxta desertum. ideo virgo cogitans qd filius suus esset in festo pasce in hierusalem sicut presuerat. ideo nocte preterita cum gaudio venerat iherusalem sperans audire sermonem filii sui in die pasce. et statim iuit ad domum marie magdalene querens quid erat de filio suo. que dixit quomodo erat in domo cuiusdam ciuis cum discipulis suis. **D**ixit virgo maria. rogo qd vadam ad eum. **M**agdalena autem qui sciebat totum negocium volebat ipsam retinere vsqz in crastinum. sed virgo omnino voluit ire. et magdalena martha et lazarus etc. associauerunt eam vsqz ad dictam domum. et Magdalena pulsauit ad portam. **C**ogitate quomodo timere potuit ille ciuis ne essent iudei venientes cape christum. qui dixit christo quomodo mater sua volebat intrare. et placuit et ingressa virgo dixit filio. **F**ili mul-

tū desiderauit videre vos et reprehendit Johannem nepotem suum qd non intinuit sibi noua desilio suo. qui excusauit se dicens quomodo fuerunt in loco separato. christus vero inuitauit matrem vt comederet sicut fecit. sciens christus qd passio sua appropinquabat in fine cene dedit vale matri suae ne esset presens sed ipsa volebat omnino remanere cum filio suo. sed christus non sustinuit. **T**unc virgo inuitauit ipsum cum apostolis ad prandium in crastinum. quia ipsa faciebat magnam festum. quia pasca. et quia tali die. s. veneris ipsa conceperat eum christus autem sciens prandium quod sibi paratur. noluit dicere matri expresse ea que erant futura altera die. **S**ed benigne respondens dixit. **M**ater vos et ego comedemus cras simul in eadem mensa scilicet passionis christi. et de istis eiusdem cibis scilicet doloris. sed ipsa mater non intelligens hoc tota consolata et leta recessit. **C**ogitate quomodo magdalena que totum sciebat dicebat Domine cras malum prandium est pro nobis et vobis. sed si ab euangelistis non dicuntur. quia tamen non sunt contraria euangelio et deuoti doctores et sancti ista scribunt hoc modo facta. ideo pie credenda sunt. quia etiam verisimile est qd ita res fuerint gestae. **P**ost recessum matris christus fecit quattuor. primo dixit apostolis suam passionem. vt dicit Lucas dicit. **D**esiderio desiderauit hoc pasca manducare vobiscum antequam patiar. dico enim vobis. quia ex hoc non manducabo illud donec impleatur in regno dei. **E**t accepto calice gratias egit et dixit. **A**ccipite et diuidite in vos. dico enim vobis qd non bibam de generatione vestris donec regnum dei veniat. ecce manus tradentis me mecum est in mensa. **E**t quidam filius hominis qui diffinitus est vadit. ve autem homini illi pro quem tradetur. **L**uce. xxiij. **C**ogitate quomodo apostoli audito tali verbo fuerunt tristes et desolati. **E**t quilibet dixit. **S**ed ego. q. dicit. **C**itius me occiderem. quia minorē penam haberem. christus autem noluit publice reuelare peccatum iude quod erat occultum. sed secrete reuelauit ipsum iohanni querenti. **D**icit quidam est qui tradet te. **D**ixit ihesus qd ille cui ipse daret bucellam panis etc. dicit. **F**ilius quidem hominis vadit sicut scriptum est de illo. **D**ico etiam vobis plus qd omnes vos scandalum patiemini in me hac nocte. quia scriptum est. s. p. Zachari. pphetam. **P**ercutiam pastorem et dispergetur oues gregis. **T**unc petrus ardentior alijs dixit. **E**t si omnes scandalizati fuerint in te ego tamen non scandalizabor. **C**redens dicere verum. quia tunc habebat bonum cor. sed ex fragilitate postea peccauit. **C**ui dixit christus. **A**men dico tibi antequam galus cantet ter me negabis. **T**amen christus dixit petro consolando eum. **E**go pro te rogavi petre vt non deficiat fides tua. s. finaliter. **T**unc Petrus fuit consolatus. **S**ecundo Christus surrexit de mensa. vt dicit Johannes et precinxit se et posuit aquam calidam in peluim ad lauandum pedes

Indie Parasceues

apostolorū et venit ad Petrū primo. domine dixit Petrus. Tu lauas mihi pedes. Respondit Iesus et dixit. Quod ego facio tu nescis mō. scies autē postea Cui Petrus. Non lauabis mihi pedes in eternū. Cui dixit Christus. Si non lauro te non habebis partē mecum. In quo ostēdit q̄ lauare debemus immūditias affectionū temporaliū. Tunc dixit Petrus. Domine nō tantū pedes sed et manus et caput. Ad quē x̄ps. Qui lotus est. s. p̄ baptismū nō indiget nisi vt pedes lauet. s. affectionū terrenarū. sed est mundus totus et vos mūdi estis et nō omnes. Sciebat enī quisnā esset q̄ traderet eū. propterea dixit. n̄ est mundi omnes. Et lauit pedes omnibus apostolis flentibus etiā iude a quo incepit vt dicūt aliqui vt ipm̄ inclinaret ad penitentiam. Deindē dixit eis. Vos vocatis me magister et domine et bene dicitis sum et em̄ Exemplū em̄ dedi vobis. s. humilitatis vt quemadmodū ego feci vobis ita et vos faciatis. Tertio instituit hic sacramentū altaris volens dare finem sacrificio veteris legis et instituere sacrificium noue legis. quia post lotionem pedum adiit ad mensam. et recepit placētulam panis azimi et consecrauit et communicauit primo seipsū. Deinde apostolos sicut faceret dōs facit. q̄ primo cōmunicat se Deinde alios. de hoc dicit textus. Luce. xxij. Cenantibus illis accepit Iesus panem et gratias agēs benedixit ac fregit deditq̄ discipulis suis et ait. accipite et comedite hoc est corpus meum quod pro vobis tradetur. Cui dixit Petrus. Domine iste panis est corpus vestrū. Respondit Christus. Petre nihil est tibi de pane imo est corpus meū comede. Cui postq̄ communicauit dixit. O domine totum me confortauit. nunq̄ anima mea inuenit tantum saporē in aliquo cibo. cōmunicauit etiā omnes apostolos etiā iudā. et tunc dyabolus intrauit in eū ad plenius possidēdū. quia qui indigne cōmunicat dyabolū recipit. et dixit iude. Quod facis fac citius. Et apli nō intellexerunt credentes q̄ de aliquo ope fiendo loq̄ret sibi. Tūc x̄ps ordinauit apostolos et fecit eos psbyteros dicēs. Hoc quotienscūq̄ feceritis in mei memoriā facietis. Sicut et calicē postq̄ cenauit accipiēs gratias egit et dedit illis di. Bibite ex hoc oēs hic est sanguis meus noui testi qui p̄ vobis et pro multis effundet. Quarto p̄cessit ad dandū apostolis aliquas bonas doctrias qd̄ a Johāne vocatur testamentū di. eis. Hodicū et iaz videbitis me et. Ideo sustineatis patienter tribulatiōes et persecutiōes. q̄ si me persecuti sunt et vos p̄sequēt et Ego mittā vobis spiritū veritatis. et factō s̄mone orauit p̄ eis di. Ego p̄ his rogo et. et apostoli flebant temp. Ecce hic refectio corporalis p̄ nostra reformatōe sicut fuerat in p̄uaricatione. Et fuit completa p̄phetia moysi de ista cena dicēs. Edent carnes nocte illa assas et. Exo. xij. Edēt

scz cū aplis carnes et. Secūdo fuit in x̄pi passio ne ligatio p̄sonalis. q̄ fuit captus et ligat⁹ in p̄sona in orto hierico. Rō. q̄ sic i p̄uaricatōe post refectionē adam fuit ligat⁹ p̄ peccatū in orto paradisi terrestri cū ante fuisset liber in iusticia originali. Ideo Christus ostendendū q̄ venit ad reformationē p̄uaricationis ad eū voluit capi et ligari. Sic practice quomō hymno dicto. i. p̄ gratiarū actiones. s. memoriā fecit mirabilioz suoz et. fecit etiam gratias domino dom⁹. q̄ x̄ps nō est ingrat⁹ di. q̄ p̄seueraret in bona vita et q̄ ip̄s reciperet in domo glorie sue. Et egressus Ihs cū discipulis suis traistorētē cedron sic dictuz ab arborib⁹ cedris. Nota quōd vallis iofaphat ē inter montē oliueti et ierlm̄. et p̄ mediū vallis iofaphat trāsit torrēs cedron. et introiuit in ortū i q̄ mltotiens fuerat. et luna erat plena iuz legē Exo di. xij. q̄ semp erat pasca in plenilunio. dic̄ marcus. q̄ tunc Christus cepit pauere et tedere. Et h̄ ad ostendendū suam verā humanitatē que naturaliter refugit mortem. Quod videntes apostoli dixerūt sibi. O dñe qd̄ est hoc. Christus dixit. Tristis est anima mea vsq̄ ad mortē. et hoc propter fugā aploz. p̄pter dolores m̄ris et destructionē iudeoz. p̄pter hoc dixit. Tristi est et. ideo mediū est orare. ideo vigilate et orate vt nō intretis in tēptationē. q̄ idē faciā. Et elongauit se ab eis q̄tū iact⁹ est lapidis. et orauit ter p̄pter tria que petebat. Pater oia possibilis sunt tibi transfer calicē h̄ic a me. In hac orōne x̄pus ostēdit se h̄re verā humanitatē q̄ naturalit̄ refugit mortē sed x̄ps promptus erat ad mortē dando nob̄ exemplū vt in tribulationibus confortemur nos diuine voluntati. Sc̄do petijt suā resurrectionē dicens. Pater trāseat a me calix iste. s. passiois mē surate a deo patre. trāseat. i. solū duret p̄ tres dies et veiet resurrectio glorioza. Tertio dixit. Pater transeat a me. Sup̄ hoc dicit Hilarius Non petijt q̄ nō veniat sed q̄ transeat ab ipso ad martyres. vt. s. fortitudo patientie sui martyriū transiret ad martyres et essent fortes et patientes ad sustinendum martyriū p̄pter eū. et ex hac orōne facti martyres. Laurentius. Vincenti⁹. Katherina Agnes et alij fortes fuerunt ad sustinendum martyriū patienter Et di. Lucas. q̄ tūc fact⁹ est in agonia nō sensualitatis p̄tra rōnē. q̄a tal agonia nunq̄ fuit in x̄po. talis solū est in nobis. S̄ agonia fuit sensualitatis p̄tra obiectū. s. passiois q̄ x̄ps vidit p̄ncipalit̄ om̄s passioes passionis sue quas sensualitas refugiebat. ideo vene se strixerunt et inde sanguinem pruperūt ex memoria passiois. Tūc venit angelus ad confortādū eū nō q̄ ipse indigeret eo. q̄ fortior est angelis. sed angel⁹ fecit obsequiū suū qd̄ debuit facere erga dominū suū sicut facit scutifer confortans dñm suū multū fortem plū intratē Qui dixit x̄po s̄m me tez deuotoz sanctorz doctoz. Bonie hec passio

Sermo

nō est p̄tra volūtate v̄ram volūmet ip̄am ordina-
stis cū p̄re sp̄sctō p̄ saluatiōe credētū r̄ obediē-
tiū. iō sc̄i p̄res leti expectāt vos i limbo. r̄ ex ista
passiōe maḡ gl̄ia est vob̄ parata. qz p̄p̄ ip̄az eri-
tis iudex vniuersal sup̄ oēs creaturas. **P̄** recel-
sum angeli venit x̄ps ad discipulos r̄ inueit eos
dormiētes p̄ tristitia r̄ dixit eis. **Surgite** eamul
sp̄s q̄dez p̄mpt̄ ē caro aut̄ infirma. r̄ venēit iu-
dei cū gladijs r̄ fustib̄. tūc petr̄ dixit x̄po. dñe
si p̄cutim̄ i gladio. r̄ndit x̄ps. q̄ nō debem̄ nos
defendē armis sed patia. **Tūc** traditor iudas q̄
dederat eis signū osculi ne caperent loco x̄pi ia-
cobū silez x̄po. dixit x̄po **Blue** rabbi. r̄ oscular̄ ē
eū. qz h̄ erat p̄suetudo x̄pi osculari discipulos no-
uit veniētes. x̄ps v̄o auertit faciē suā r̄ dixit iu-
de. **Juda** osculo filiū hois tradis. q. d. miser co-
gita dānationē tibi hodie paratā. **Et** veit obuiā
iudeis di. **Quē** q̄ritis. r̄nderūt. **Ihm** nazarenū.
q̄ volēs ip̄os hūiliare dixit. **Ego** sū. qd̄ ē pp̄riū
nomen dei. q̄ noie audito oēs iudei ceciderūt i ter-
rā. **In** q̄ x̄ps oñdit q̄ nō potuerūt ip̄m cape nisi
voluisset capi. **Cogitate** quō apli gaudebāt qñ
iudei ceciderūt di. qz x̄ps nō capes. diē **Chriſt̄**. **Cō**
sidera xp̄iane q̄nta v̄t̄ est in x̄po iudicaturō qui
tārā hūit in iudicādo solo v̄bo v̄tutē. iō diē. **Ne**
mo tollit aiā meā a me. s. inuito. **Joh. xij.** **Et**
x̄po licētiati surrexerūt. **Quib̄** dixit x̄ps iterum.
quē q̄ritis **R̄nderunt.** ihm nazarenū. **Dixit** eis
ihs. **Dixi** vob̄. qz ego sum. **Si** ḡme q̄ritis sinite
hos abire. **At** illi man̄ iniecerūt i eū r̄ tenuerūt
Quib̄ dixit x̄ps. **Tāq̄** ad latronē existis cū gla-
dijs r̄ fustib̄ cōphendere me. q̄tidie erā in tēplo
docēs r̄ nō me tenuisti. s. hec est hora v̄ra r̄ pt̄as
tenebray. **Tūc** petr̄ q̄li despatus volēs mori p̄
x̄po euaginato gladio voluit occidere v̄nū de ill̄
ministris q̄ auertit caput et abscidit auriculā ei⁹
dextrā. cui dixit x̄ps. **Mitte** gladiū tuū in vigi-
nā. **Calicē** quē dedit mihi p̄r nō vis vt bibā illuz
quō ḡimplebūt sc̄pture. **Sz** restituit sibi aurem
Tūc apli vidētes x̄pm captū r̄ ligatū fugierūt ti-
mentes ne etiā capenē. **Cogitate** quō dicebat q̄
libet ip̄oz. **Miser** mō est cōpletū scandalū qd̄
dixerat. **Miser** sic dimitto magist̄r meū r̄ sine
ictu ip̄m desero. **Miser** dixit **Johes** qd̄ dicam
m̄ri sue. **Et** redijt ad x̄pm. **Videns** petrus q̄ io-
hannes redibat etiā redijt et sequebat̄ a lōge vt
videret finē. **Dicit** aliq̄ qd̄ qñ x̄pus capt̄ intra-
uit p̄ portā ciuitatis hierl̄m imagies lapidee im-
peratoz romanoz q̄ erāt ibi sculpte inclinauerūt
se x̄po. q. d. **Dñe** hoies rationales vos ligauerūt
et nos irracionales vos adoram. **Ecce** h̄ ligatō
p̄sone x̄pi. **Et** fuit cōpleta p̄phetia. **Treno. iij.**
in p̄sone omniū p̄phetay di. **Sp̄s** oris nr̄i cri-
stus dñs capt̄ ē in pct̄is nr̄is. **Qui** diximus. **In**
ymbra tua viuem̄ in gētib̄. **Tertō** fuit in pas-
sione x̄pi dānatio humanalis. qz corā quattuor
iudicibus x̄ps fuit p̄denat̄. s. corā anna caypha

herode et pylato. **Rō.** qm̄ pp̄ pct̄m adē huma-
nū gen⁹ fuit p̄denatū ad corrupēdū s̄b̄ q̄tuor ele-
mentis qz si adā nō peccass̄ ignis nob̄ nō nocuisset.
nec aer malas imp̄ssidēs dedisset nec fecisset
tēpestates p̄tra nos. nec aq̄ nos submersisset nec
terra nos lesisset opando vel ambulādo in ea. iō
x̄ps ad satisfaciēdum p̄ nob̄ vt p̄ diē iudicij si-
mus liberi ab his corruptiōib̄ elemētoz voluit
p̄denari corā q̄tuor iudicib̄ p̄dict̄. **Hic** practi-
ce quō x̄ps capt̄ et ligat̄ fuit duct̄ p̄mo coram
anna pōtifice q̄ erat socer cayphe q̄ erat pōtifer
anni illi⁹ q̄ erat maxim⁹ inimic⁹ x̄pi. s. q̄ gauisus
fuit iohes q̄ erat sibi not⁹. qz portauerat sibi en-
cencia pisciū q̄ p̄ **Johis** sibi mittebat. qz tāq̄ ma-
lus iudex libenē recipiebat illa p̄ fuitio. iō ancil-
la ostiaria p̄misit iohem intrare q̄ fecit cū ea vt p̄
mitteret petrū intrare **Cui** dixit ancilla ostiaria
Quid tu ex discipulis es hois illius. **Qui** ne-
gavit cū timore captionis et posuit se ad ignē cū
alijs. **Tunc** annas interrogavit x̄pm de duob̄
scz de doctrina r̄ de discipulis dicēs. **Et** nunq̄
sufficit doctrina moyſi videt̄ q̄ tu sis sapiētior
deo r̄. r̄ facis te capitaneū gentiū quare h̄. x̄ps
r̄ndit ad p̄mā questionē de doctrina di. **Ego** pa-
lam locutus sum mūdo. ego docui in synagoga
r̄ in tēplo q̄ oēs iudei p̄ueniūt r̄ in occulto locu-
tus sum nihil qd̄ me interrogas. **Interoga** eos q̄
me audierunt qd̄ locutus sum ego ipsis. **Etiā** re-
spōdisset ad scōam q̄stionē sed nō habuit locum
qz fuus pontificis alapa ip̄m p̄cussit dicens. sic
r̄ndes pontifici. **Et** p̄strauit ip̄m ad terrā. **Qui**
dixit illi postq̄ surrexit. **Si** male locutus sum te-
stimoniū perhibe de malo. si autē bene qd̄ me ce-
dis. q. di. **Tu** nescis quē cedis. sed scies in iudi-
cio. **Videns** petrus q̄ x̄ps sic p̄cutiebat̄ flebat.
Cui dixit. **Quid** r̄ tu ex discipulis eius es. q̄
negavit di. **Rō** sum. **Dixit** vn⁹ ex seruis pontifi-
cis cognatus ei⁹ cui⁹ abscidit petrus auriculam
nōne ego te vidi in orto cū illo. **Tūc** petr̄ nō so-
lū negavit x̄pm sed etiā iuravit et anathematiza-
uit dicens q̄ nō nouisset eū. **Op̄** petre vbi sūt ver-
ba tua promissa. qui dicebas. ego tecum parat̄
suz in carcerē r̄ i mortē ire r̄ si oportuerit me mo-
ri tecum non te negabo r̄. **Si** omnes scandali-
zati fuerint ego nō scandalizabor r̄. **M** male ser-
uasti p̄missum. **Et** gallus cantauit. **Et** conuer-
sus christus respexit **Petrum**. q. di. petre tu me
negasti. tunc **Petrus** egressus foras fleuit ama-
re. **Dicit** hic magister historiay. q̄ **Petrus** ab-
scōdit se in quoddam sepulcrum. r̄ quando cūq̄
gallus cantabat **Petrus** semp̄ flebat. ideo por-
tabat sudariū. cū tamen solo timore christuz ne-
garet. quid erit de te qui ipsum negas r̄ renegas
ex malicia. **Tunc** annas viso q̄ gallus cantave-
rat considerans q̄ erat alta nox dedit sententiā
vt christus duceret̄ corā caypha sicut factum fuit.
Cogitate quō christus fuit ibi receptus. vbi

Corā caypha

In die Parasceues

erant cōgregati christi inimici dī. Ribalde quo
tiens confundisti nos in tuis sermonibus. et mul
ti falsi testes surrexerunt contra eū. Cui dixit iu
dex. Audis quanta aduersum te dicunt testimo
nia. Iesus autē nihil respondebat. Ratio. qz in
iudicio calumnioso melius est tacere q̄ aliquid
dicere. Iudex iterū dixit. cur non loqueris. ad
iuro te. i. iuramento vt dicas nobis si tu es chri
stus. Tunc christus ne videref despiciere nomē
dei dixit. Tu dixisti. suple verum. q̄a ego suz si
lius dei et messias saluator mundi. Et ammodo
videbitis filium hominis sedentē a dextris vir
tutis dei et venientē in nubibus celi. dixerūt. tu
ego es filius dei. Qui ait. vos dicitis qz ego suz
Quo audito cayphas in signum blasphemie sci
dit vestimenta sua dicens. blasphemauit. audi
stis blasphemiam quid vobis videtur. et cōdem
nauerunt eū esse reū mortis. Tunc expuerunt in
faciē eius et dabant sibi alapas et sictenerūt ip
sum per totā noctem. Et hodie mane hora p̄ma
duxerunt eum ad pylatum tradentes ipsum cu
rie seculari vt moreret. accusantes eū dicentes.
hunc inuenimus subuertentē gentē nostrā et pro
hibentem tributa dari cesari. et dicentem se chri
stū regem esse. Luce. xxiiij. Pylatus interroga
uit eum dicens. Tu es rex iudeoz. Christ⁹ respō
dit. tu dicis suple verū. Ait pylatus ad princi
pes sacerdotū et turbas. nihil inuenio cause i ho
mine hoc. Ait illi inualefcebant d. Rōmouit po
pulum docens p̄ vniuersam iudeā incipiēs a ga
lilea vsqz huc. Tunc pylatus interrogauit si ho
mo galile⁹ esset. et vt cognouit q̄ d herodis pote
state esset remisit ad herodem q̄ et ipse hierosoly
mis erat illis diebus qui diu desiderauerat chri
stum videre ppter miracula et gauisus est vald
Nō ex deuotione sed sperabat ab eo aliqd signū
videre vt ioculatore. et iuxta suū desideriu fecit
xpo multas questiones. primo dixit sibi. Audi
ui q̄ tu scis cōuertere aquā in vinū. ideo facias
coram me. et fecit portare magnū vas aque di.
conuertas. Sed christus sibi nihil dicebat s̄ tā
q̄ stultum ipm despiciebat. Deinde herodes di
xit. Audiui q̄ scis multiplicare panes. facias co
ram me et. et nihil fecit. Idem audiui q̄ ambu
las super aquas facias coram me. sed christ⁹ ni
hil dixit sibi. Dixit herodes ei. Nescis quia po
testatem habeo liberandi te. Et christus ei nihil
respondit. Spreuit autē illum herodes cū exer
citu suo et illisit indutū veste alba et remisit euz
ad pylatū. Et facti sunt amici herodes et pylat⁹
in ipsa die. Nam antea erant inimici ad inuicem
Pylatus autē conuocat principibus sacerdotū
et magistratibus et plebe dixit ad illos. Otruli
stis mibi hunc hominem quasi auertentē popu
lum et ecce ego corā vobis interrogās nullā cau
sam inuenio i isto. ex his in q̄bus eum accusatis
sed neqz herodes. Nam remisit illū ad vos et ec

cenibil dignū morte actū est ei. videns dyabol⁹
magnā christi patientiā et sanctorū patrū in lim
bo leticiā volens impedire passionem christi ap
paruit in somnis vxori pylati adhuc i lecto dor
mienti vt sic mediante muliere nostram impedi
ret redemptionē et minat⁹ est ei nisi suaderet vi
ro suo q̄ nullo mō occideret illū hominē bonū et
iustū. Tunc pylatus tā amore mulieris q̄ etiam
qz sciebat q̄ ppter inuidiā ipm tradidissent labo
rauit vt xpm liberaret. saluata tamen beniuolē
tia iudeoz. vñ quadrupliciter voluit eū liberaf
1. Primo ppter christi innocentia. qz ad partē se
crete xpm examinauit si phibeat tributa dari ce
sari. christus rēdit q̄ nō imo dixerat Reddite q̄
sunt cesaris cesari. Itē si erat rex iudoz. Respō
dit xps. regnū meū nō est d hoc mundo et. imo
iudei voluerunt me facere regē post conuiuium
q̄d ego eis feci sed ego fugi. Tunc dixit pylatus
iudeis ego nullā causam mortis inuenio in hoīe
isto. Et illi clamauerunt dicentes Crucifige cru
cifige eū. Scdo pylatus voluit xpm liberare p
grām quā iudei habebāt ex priuilegio impatori
q̄ in pasca possent liberare vnū vincitū quēcūqz
petissent. Ratio. qz tali die populus isrl erat libe
ratus a captiuitate egypti. ideo in memoriā illi⁹
liberationis obtinuerunt illud priuilegiū. Ideo
pylatus tractabat de illo priuilegio vt christ⁹ li
beraretur di. Est consuetudo vobis vt vnū vin
ctum dimittā vobis in pasca. vultis ergo dimit
tam vobis regē iudeoz. Clamauerūt rursū oēs
di. Nō hunc sed barrabā q̄ erat latro et homici
da. Tercio voluit xpm liberare ex cōpassione
cogitauit pylat⁹ q̄ inuidia et malicia cordis vir
citur ex miseria illius contra quez est inuidia. iō
pylatus dixit christo. Video totum populū cō
tra te motū ex inuidia. Ideo flagellabo te vt sic
transeat malicia ipsoz ne moriaris. Respondit
christus. Facias quicquid volueris. Tunc py
latus apprehendit ihesum et fecit ligari nudū ad
columnā fm magistrū in historia adeo spissaz q̄
manus manū ad spacium duarum palmarū non
tangeret. sed cum corijs traherentur et ligabā
tur. et ita miserabiliter flagellabatur q̄ a plan
ta pedis vsqz ad verticem nihil remanebat ille
sum in suo benedicto corpore nisi soluz lingua q̄
pro peccatoribus et latrone in cruce ozaret atqz
testamentum faceret. Et impleta fuit scriptura
quā pdixerat. i. filius hoīs tradet gentibus et fla
gellabitur et conspuetur. Milites autē qui fla
gellabant eum fm aliquos erant quattuor. quo
rum primi duo fm hieroni. in glo. virgas d̄ spē
nis et vepribus acutissimis habuerūt cōfectas.
quibus cutem aperuerūt Illis nō fatigatis. alijs
duo flagella habuerūt in quoz sūmitate erāt no
di aculeis acutissimis transfixi carnē sc̄tam scin
dētes Alij autē duo habuerūt cathenas h̄ites vn
cos i sūmitatib⁹ et q̄si carnē extraxerūt. vñ euse. et

Sermo

Chryf. sup illo verbo. disciplina pacis nre sup eum dicunt. q̄ ista disciplina fuit triplex. scilicet dura. quia virgis ⁊ spinis. durior quia flagellis nodatis. durissima quia catenis ferreis christus fuit cesus. Unde cum fm medicos in hūano corpore sint. cclxxvj. ossa. ita christus fuit flagellatus q̄ quodlibet os recepit triplicem ictum. vñ de virgis. alium de flagellis. tertium de catenis. Solutus igitur christus pprias vestes induere voluit sed nō ē permīssus. Nam milites suscipiētes iesum duxerunt eum de columna ⁊ loco flagellationis introduxerunt in atriu ⁊ conuocant totam cohortem. ⁊ induerunt eum veste purpurea antiqua ⁊ aspera in signū regie maiestatis. nā purpura reges vtebantur. Et plectentes corōnam de spinis marinis que acutiores ⁊ lōgiores spinas habent ceteris spinis. ⁊ capiti eius imposuerunt que eum in capite in. lxxij. locis crudeliter vulneravit. nam erat ad modum pilei ita q̄ vndiq; caput tegetet ⁊ tangeret. ita q̄ aculei ossa penetrarent isti vñci fm **Isido.** ab intra fuerūt concaui fugentes ad se sanguinem christi. Arundinem vero dederunt in dexteram eius quasi p̄ sceptro regali ⁊ illudebant ei ⁊ genuflexo cepēnt eum salutare derisorie dicentes. **Aue rex iudeorum.** q. d. regem te dixisti iudeorū tam coronatus es. ⁊ expuentes in eum dederunt ei alapas tāq̄ fatuo. propter qd̄ ecclesia pro ipsiſ orando nō fleuit genua sicut pro paganis ⁊ alijs. Et tunc exiuit iterum pilatus foras ⁊ dixit. vt cognoscatis quia nullam causam inuenio in eo. adduco eum foras. Exiuit ergo iesus portans spineam corōnam ⁊ purpureū vestimentū. Et dixit eis pilatus. **Ecce homo.** quasi diceret. **Hic est homo** qui se regem vestrum dixit vt asserit. Sufficit ergo vobis pro illo verbo q̄ abominabilis sit sibi illata contumelia ⁊c. Cum ergo vidissent eum pontifices ⁊ ministri clamabant. **Crucifige ⁊ crucifige eū** quasi dicerent. Illa pena non sufficit sed petim⁹ vt crucifigatur ⁊ non petebant aliam mortem nisi crucifixionis. Quia fm **Chryso.** Crucifixio tāta erat confusio vt nullus hominū amplius de crucifixo memoraretur nisi in maledictione ⁊c. Et illud conqueritur dauid dicens. Sicut aqua effusus sum. quia in omni liquore odor remanet in vase dempta aqua. Voluerunt enim nomē eius delere. vt dicit sanctus **Thomas** super dicto verbo. ergo petebāt vt crucifigeretur. Dixit autem pilatus. **Accipite eum vos ⁊ crucifigite.** ego enim non inuenio causam in eo. Responderunt. **Nos legē habemus** **Leuit.** xxiii. ⁊ fm legē hāc debet mori. quia filium dei se fecit. Cum pilatus audisset hunc sermone magis timuit. non legē quia gentilis sed ne forte fm **Hierony.** verum esset q̄ originem diuinam haberet. ⁊ sic i eo crimē enorme cōmississet. scilicet flagellando ⁊ sic d̄ alijs **Ideo** de hoc certius inquirere volens. ingres-

sus ē itē in pretorium cum iesu ⁊ dixit ad iesum. **Unde es tu.** de diuina vel humana generatione ⁊c. Iesus non respondit propter difficultatem questionis. quia pilatus non sufficiebat eam accipere. Dixit ad eum pilatus. **Mibi non loqueris.** nescis quia potestatem habeo crucifigēdi te et dimittere te. quibus verbis pilatus condemnauit seipsum. Respondit iesus. **Non haberes potestatem aduersus me vllam nisi tibi datū eēt desuper.** p̄pterea qui tradidit me tibi maius peccatum habet. vbi dicit **Augu.** q̄ peccat ex avaricia plus peccat q̄ ille qui peccat ex timore humano. Exinde. id est. ex hac causa que rebat pilatus dimittere iesum sicut astutus videns q̄ cum notasset de peccato si innocentem occideret. que rebat ergo oportunitatem dimittendi cum sicut antea fecerat. **Iudei** ergo hoc considerantes clamauerunt dicentes. **Si hūc dimittis nō es amicus cesaris.** Igitur cum pilatus audisset hos sermones eduxit foras iesum i loco publico qui dicitur licostratus. Erat autem parasceue. id est. p̄ma dies solennis in qua p̄p̄abant cibos p̄ sabbato in quo sabbato non licuit p̄pare cibū propter solennitatem sed in p̄cedēti. i. sexta feria. iō ois sexta feria dicebat pasceue hora q̄si sexta quia die sexta homo factus est. Et dixit pilatus. **Ecce rex vester.** Illi autem quasi frenetici clamabant. **Tolle tolle crucifige eum ⁊c.** Dixit eis pilatus. **Regem vestrum crucifigam.** q. d. vtiq; ex hoc verecundia magna generabit quādo audietur de vobis dici q̄ regem vestrum crucifixi stis. Responderūt pontifices. **Non habemus regem nisi cesarem.** Tunc pilatus considerās se incurrere indignationem populi ⁊ cesaris consentit petitioni eorum. Sedit igitur pro tribunali. misit ad eum vxor eius dicens. **Nihil tibi ⁊ iusto illi.** multa enim perpeſsa sum hac nocte p̄p̄ hunc sanctum hominē ⁊ iustum. Tunc enī diabolus cognouit fructum passionis iesu christi ex leticia animarum in limbo existētiū que ex plurimis prophetijs spectabant se redimi. Videns autem pilatus quia nihil p̄ficeret sed magis tumultus fieret. **Accepta aqua lauit manus suas** coram populo dicens. **Innocens sum a sanguine iusti huius vos videritis.** Et respondit vniuersa turba. **Sanguis eius super nos ⁊ super filios nostros.** Q̄ horrendū testamentum fecit hic populus stultus. manet enim hoc testamentum vsq; in hodiernū diem. Nam in signū hui⁹ vindicte quando masculi iudeorū de hoc genere qui sic clamabant nascuntur habent manū dextram plenam sanguine capiti innixā. Quare pilatus timore p̄cussus dimisit eis **barrabā** homicidam. iesum vō flagellatum tradidit voluntati eorum vt crucifigeretur contra legē iusticie. Et fuerunt hec verba quibus pilatus christum sententiauit. **Iesum** seducentē populum blasphemē

Sua sup p̄l.

In die parasceues

mantem deum. dicentem se christum regem esse iudeorum cruci affigendo condemno et adiudico. Et quia hodie est oblatum alpha et o principium et finis. ideo his diebus ecclesia obmittit iniuria et fines horarum. Quarto fuit in passione christi compassio socialis. quia non solum christus sustinuit passionem et dolores cordis sed etiam virgo maria mater sua. et alij multi. Ratio quia ex peccato ade ipse non solum sustinuit mala sed etiam eua. Data igitur sententia mortis postquam illuserunt ei. Dic cum practica. exuerunt eum purpura et induerunt eum vestimentis suis ut magis esset agnoscibilis ad mortem vadens amplius sub sanaretur. Et tunc proculdubio christus habuit nouam et maximam passionem. quoniam illa purpurea congelata fuit et fortiter compacta vulneribus icteruum flagellorum que absque maximis doloribus euellere non poterat. et maxime quoniam tunica illa spoliata fuit renouata fuerunt omnia vulnera et horridior pena fuit quam flagellatio vel etiam coronatio quod imaginari potest. cepit enim nouus sanguis ebullire et totum corpus roseo cruore perfundi. et imponentes sibi crucem duxerunt eum extra ciuitatem. quia passio christi gloriosa non solum ad iudeos sed ad omnes se extendebat. in huius signum extra ciuitatem pati voluit. Quarta bona lesus semper benedixit fecit huic ciuitati. pro quibus omnibus crucem pro maiori ignominia posuerunt in humeris suis ad portandum. Bernardus. Inauditum spectaculum nunquam auditum visum aut factum ut aliquis fur aut malefactor ad hoc compelleret ut suum proprium portaret patibulum propter saluatorem. Et impletum est illud Esai. ix. Factus est principatus super humeros eius. hoc figuratum fuit in ysaac qui dum iret ut imolaret a patre ligna in proprio dorso portauit Gen. xxij. ibi enim habetur quod dominus dixit abraam. Abraam abraam. Et ille respondit. Assum. ait illi. Tolle filium tuum unigenitum quem diligis ysaac. vade in terram visionis atque ibi offeres eum in holocaustum super unum montium quem monstrauero tibi. Igitur abraam de nocte consurgens strauit asinum suum ducens secum duos iuuenes et ysaac filium suum. Cumque concidisset ligna in holocaustum abiit ad locum quem precepit ei deus. Ista enim fuit figura passionis christi. quia abraam significat patrem in diuinis qui obtulit filium suum unigenitum in ara sancte crucis in redemptionem pro omnibus nobis miseris peccatoribus. Et sicut ysaac filius abraam in propriis humeris portauerat ligna holocausti obediens ad voluntatem patris sui abraam. Sic filius dei saluator noster iesus patienter sicut agnus innocens portauit patibulum sancte crucis propriis humeris impositum. Et quia iudei ipsum alapis et verberibus et illusionibus necnon flagellationibus coronatio neque tam fatigauerunt. ideo crucem non diu nec

remote portare poterat. quia totaliter fuit exhaustus et exhaustus. ideo dicitur sub cruce cecidisse. Nec mirum ex emissionem sanguinis omnium venarum qui defluebat ex plagis flagellorum et spinarum et magnitudine crucis que in longitudine pedes. xv. et in latitudine. x. habebat. Iohannes exeuntes in eum qui dicitur caluarie locus. et cum ducerent eum et ita repetere procedere non posset inueniunt hominem cyrenensem nomine simonem venientem de villa patrem alexandri et rufi hunc compulerunt et angariauerunt ut tollerent crucem eius. Et imposuerunt illi crucem portare post christum non ex misericordia moti sed ut citius ad mortem peruenirent. Nec quis estimare debet illud esse contra perfectionem christi existentis verus deus et verus homo. Tradiderat enim diuinitas christi humanitatem ex toto infirmitatibus humanis ad patiendum nolens sibi in aliquo suffragari. quo ad pene alleviationem. et ideo infirmitatis humane conditio exposcebat ut homo christus sic tota nocte fatigatus et cruoris effusione debilitatus sub tanto pondere deficeret. Nec mirum cum in minore labore alias fatigatus putat itineris sederit pro refocillatione virtutum supra fontem Iohan. iij. Hic primo nunciatus fuit beate marie virgini que tunc fuit in domo marie magdalene ut volunt potiores discipulos christum filium suum esse condempnatum ad mortem. Cum ergo ait cordis dolore et animi perturbatione hunc nuncium receperit perpendere potest quelibet fidelis mater. nec tamen aliquod indecens sue pudicitie vel virginitati derogans commisit. Nec verum est illud fabulosum quod virginem cucurrisse ad similitudinem infanientis mulieris. hincinde de domo ad domum ad quas christus ducebatur ac in signum angustiarum suarum crines euulsi ac per rimas prosperasse. et manibus deplois lamentabiliter planxisse. et plura alia que omnia falsa et frivola sunt. Ratio alias multe mulieres perfectiores fuissent beata virgine. scilicet sophia septem filiorum mater. et quae plures multe alie. Sed cum tres sunt modi plangendi. Quidam nimis dolorem expriment in opere exteriori. sicut hely. j. Reg. iij. qui audito captam arcam domi et duos filios cecidit retrosum et contractis ceruicibus expirauit. Quidam nihil molestum patiuntur tamen propter quandam honestatem dolorem simulant bestiali quodam clamore ut iuuenule de morte verorum deformium et vetularum. sed uterque se frustra affligit. Primis absque inordinato motu bene ab omnibus sibi crederetur. Secundis quanto magis insanierint tanto minor fides adhibetur. Idcirco tertium modum valde humanum mater virgo adinuenit. que cum amarum dolorem in corde gustauerit. nihil tamen fedum aut indecens gessit nequaquam obliuiscens fidei catholice et viri

ginalis pudicitie. Fides enim quam habuit et ea sola permansit de resurrectione filii sui et dolore incomparabilem sic temperavit ne in disciplinatum quid committeret. Et Origenem in quodam sermone de passione dicit. Omnis beate virginis dolor in christi passione conceptus sic intra sue anime claustra detinebat. ut nec mime impatientie aut inordinatiois signo exterius se proderet. nisi in quantum lachrymarum effluxio oculi materni impetuofam anxietatem indicabat. unde maximam compassionem cum christo habuit. Hunc exitum et hanc processionem lamentabilem Berni. describit dicens. Cum inquit christus sic duceretur. factus est concursus populorum post ipsum sicut quoniam fures et maliciosi ducuntur ad mortes. Alii ibant ridentes. alii illudentes. alii lutum super benedictum caput eius percussantes et in faciem. si ante se respexit vidit lutum super se percussantem. si supra vidit patibulum humero suo impositum eum valde opprimens. si retro vidit matrem cum multa turba populi et mulierum que sequebantur et plangebant atque lamentabantur cum ex maxima compassione. Conuersus autem ad illos iesus dixit. Filie hierusalem nolite flere super me tum propter spontaneam moriendi voluntatem. tum propter ordinationem que sic ordinavit me mori. tum propter mortis mee vilitatem. quia moriendo volo mortem destruere. Causam tamen passionis iubet de flere. scilicet peccata preterita et futura que christum pati ordinauit iusticie fecerunt. super quibus doloribus affici ad salutem necessarium est. Hec Berni. Sed super vos ipsas flete et super filios vestros. quia venient dies in quibus dicent. Beate steriles et ventres que non genuerunt et ubera que non lactauerunt. Tunc dicent montibus. Cadite super nos. et collibus coopite nos. Et loquuntur de obsidione romanorum per Tytum et vespasianum principes hierusalem post ascensionem domini anno. xliij. funditus destruentium quando tanta strages facta ut occisorum sanguis quasi riuulus de omnibus partibus ciuitatis flueret. et capta fuit ciuitas in die pasche. et omnes potiores iudei occisi. et triginta venditi sunt vno denario. et capta ciuitate. undecies centena milia fame et gladio perierunt. et octoginta milia venditi et dispersi sunt. et fuit verificata illa maledictio quando dixerunt pilato. Sanguis eius super nos et super filios nostros. et illam plagam fleuit christus in die palmarum. Et tanta fames tempore obsidionis erat ut matres filios suos comederent. ut dicit Iosephus qui protulit presens erat. licet fugerit latitans in scissuris petrarum quousque persecutio illa cessaret. Item christus loquebatur de iudicio finali quando pre timore dicent montibus. Cadite super nos. et collibus. cooperite nos. Nam subdit causam. Quia si in viridi ligno hec faciunt

id est. in me. Dicitur autem christus viride lignum quia viridis in radice diuinitatis. in capite humanitatis in ramis virtutum. in folijs sermonum. in fructu bonorum operum. in arido. id est. peccatore qui caret humore gratie. fructu iusticie. viroreque constantie. quid fiet. id est. quanta pietatis pena digni sunt. patet ergo compassio matris et mulierum ex dictis. Quinto fuit in passione christi defunctio temporalis. quia voluit mori in cruce. licet alie passionis christi fuissent sufficientes ad redimendum genus humanum. tamen adhuc voluit mori. Ratio quoniam ex peccato ad eum non solum habemus tribulationes dolores et passionis sed etiam mortem. Quia cum quibus die comederit morte morietur. Et ille modus est puenientior. Unde doctores sancti. et precipue sanctus Thomas. iij. parte. q. xlvj. arti. ij. dicit. quod erat bene alius modus redemptionis deo possibilis absolute loquendo. quia dicitur Lu. j. Non erit impossibile apud deum omne verbum. Et Esa. lix. dicitur. Ecce non est abbreviata manus domini ut saluare nequeat. et ideo multi alij modi erant deo possibiles. Unde ut dicit ibidem ad tertium argumentum. Si deus hominem absque omni satisfactione a peccato liberasset contra iusticiam non fecisset. quia culpa in eum commissa fuit et sic misericorditer egisset. Sed tamen non erat modus conuenientior. ut dicit Thomas eadem parte. eadem questione articulo. iij. quia dicit Augustinus in. xliij. de trinitate. Sanade nostre miserie puenientior modus non fuit quam per passionem christi. unde absolute non fuit necessarium ut christus moreretur. sed ex necessitate finis. ut dicit ibidem arti. j. ea. q. Et hoc potest dupliciter intelligi. Primo quidem ex parte nostra qui per eius passionem liberati sumus. secundum illud Iohannis. iij. Oportet exaltari filium hominis ut omnis qui credit in ipsum non pereat sed habeat vitam eternam. Secundo ex parte ipsius christi. qui per humanitatem passionis meruit gloriam exaltationis. Et ad hoc patet quod dicitur Luce vlti. Oportuit pati christum et sic intrare in gloriam suam. Unde per hoc quod homo per passionem christi est liberatus multa concurrunt ad salutem hominis pertinentia preter liberationem a peccato. Primo enim per hoc cognoscit homo quantum deus eum diligat et prouocatur ad deum diligendum in quo salutis humane perfectio consistit. Unde apostolus dicit ad Romanos. v. Commendat deus charitatem suam in nobis. quoniam ad huc peccatores essemus. christus pro nobis mortuus est. Secundo quia per hoc dedit nobis exemplum obedientie humilitatis constantie iusticie et ceterarum virtutum in passione christi ostensarum que sunt necessarie ad humanam salutem. Unde dicitur. j. pe. ij. Christus passus est pro

In die parasceues

5 nobis, vobis relinquens exemplum vt sequami
vestigia eius. Tertio quia christus per passionē
suam non solum hominē a peccato liberauit sed
etiam gratiam iustificante et gloriā beatitudis
ei promeruit ad Heb. x. Habemus fiduciam in
introitu sanctorum. scilicet fidelium in sanguine
christi. Quarto quia per hoc est homini indita
maior necessitas se immunem a peccato conseruā/
di. quo se sanguine christi redemptum cogitat a
peccato. fm illud. j. Coz. vj. Empri estis precio
magno glorificate et portate dñm i corde vestro.
7 Quinto quia hoc ad maiorem dignitatez homi/
nis cessit. vt sicut homo victus et deceptus fuit a
diabolo. ita etiam homo esset qui diabolum vin/
ceret. et sicut homo mortem meruit ita homo mo/
riendo mortem superaret. vt dicitur. j. Coz. xv.
Deo gratias qui dedit nobis victoriam per se/
sum christum. et ideo puenientius fuit q p mor/
tem christi liberaremur q̄ per solam dei volun/
tatem. Hec sanctus Thomas arti. iij. q. predictē
Sic practice quō duxerunt christum cum cruce
quam portabat in collo. Pucebant autem alij
duo neq̄ cum illo vt inrererent ad montē cal/
uarie. et dum fuerunt ibi dixerunt sibi expolia te
et ita fecit. et milites acceperūt vestimēta eius et
fecerūt q̄tuor partes et vniciq̄ militi partes et
tunicam. erat autem tunica inconsutilis desup
contexta per totum et dixerunt ad inuicem. Nō
scindamus eam sed sortiamur de illa cuius sit vt
scriptura impleret di. Partiti sunt vestimenta
mea sibi. et in vestem meam miserunt sortem. Et
crucifixerunt eum et cum eo alios duos. Cogita
te quando virgo sentiebat ictus clauoz quando
crucifigebat quomodo percutiebat cor eius. Et
eiuato crucifixo gentes se elongauerunt. tunc
virgo cum iohanne et magdalena venit ad pedē
crucis. et gutte sanguinis filij cadebant super ca/
put virginis. Cogitate dolorem christi ex cō/
passione matris. Tunc christus orauit pro cruci/
fixoribus dicens. Pater ignosce illis. quia nesci/
unt quid faciunt. Virgo maria audito filio ele/
uauit oculos et vidit filium totū sanguinolē/
tum a capite vsq̄ ad pedes. Videns latro q̄ pen/
debat in cruce a dextris q̄ christus orauit p cru/
cifixoribus et considerans christi patientiā habu/
it fidem de christo et contritionē de peccatis i cor/
de et dixit cum lachrymis christo. Dñe. Memē/
to mei dum veneris in regnum tuū. quasi diceret
Non dico q̄ modo parcas mihi. quia non sum
dignus. sed postq̄ in purgatorio fuero tunc me/
mento mei. Qui respondit christus. Amen dico
tibi. hodie mecum eris in paradyso. ¶ Questio
quare de duobus latronibus cum christo cruci/
fixis vnus fuit conuersus et alius non. Rationē
assignant quidam de vmbra brachij que ipsum

tetigit et conuertit. Auroitas per locum a hino
ri. de vmbra petri que sanabat infirmos. vt pa/
ter Actuum. v. Non mirum ergo si vmbra chri/
sti sanauit animam latronis. Videns virgo q̄ fi/
lius locutus est latroni dixit. O fili latroni loq̄/
mini et non mihi. que morioz hic vobiscum nihil
dicitis. Tunc christus volens consolari matrem
capite signando iohannem dixit. Mulier ecce
filius tuus. et iohanni. Ecce mater tua. honora
eam et seruias sibi vt matri. Respondere potuit
set virgo. O fili et qualis consolatio quale cam/
bium est istud dare filium creatoris pro filio pi/
scatoris. filius dei pro filio zebedei. O fili mi mo/
do est completa prophetia symeonis di. Et tuaz
ipsius animam pertransibit gladius. Tūc chri/
stus cepit dicere. Hely hely. id est. deus deus
meus respice in me quare me dereliquisti etc. vt me
dimittant amici apostoli et discipuli. Et si quere
ret aliquis ab eo. O dñe vbi sunt ceci quos illu/
minasti. vbi infirmi quos curasti. vbi demonia/
ci. vbi leprosi quos mundasti. vbi mortui quos
resuscitasti. vbi apostoli q̄s honorasti. Rñderet
Omnes dereliquerunt me. Et completa omni
re fuit hora nona et clamauit dicens. Sitio. Re/
spondit virgo. O fili non habeo nisi aquam la/
chrymarum. Tunc quidam cum spongia in arū/
dine posita dabat sibi acetum mixtum cum felle
Et cum gustasset dixit. Consummatum est. scilicet
cet opus et mysterium humane redemptionis.
Respondit virgo. O fili completi sunt dolores
mei. Tunc christus voce magna clamauit. Pa/
ter in manus tuas commendo spiritum meum. Et
inclinato capite quasi valediceret matri. et sic emi/
sit spiritum. Mirum fuit q̄ tunc virgo maria nō
cecidit mortua. sed statim secute sunt consolatio/
nes remedia et confortatiua. quia tenebre facte
sunt super vniuersam terraz. quia sol dimisit ve/
stes suas albas claritatis sue et indutus fuit de
nigro. et terra mota ē. et petre scisse sunt. et multa
corpora sanctorum que dormierunt surrexerūt.
Item centurio fuit conuersus dicens. Vere filius
dei erat iste. Et populus percutiebat pectus
suum di. O miseri quid fecimus. hi fructus passio/
nis quos virgo videbat consolabantur eaz. Ecce
hic defunctio temporalis. quia voluit mori
vt liberaret nos de morte eterna et daret nobis
vitam gloriosam. Juxta prophetiam Esa. liij.
Tradidit in morte animam suam et cum scelera/
tis reputatus est. et ipse peccata multorum tulit.
6 Sexto fuit in passione christi sepelicio terrēna/
lis. Ratio quoniam ex peccato ade humanū ge/
nus non solum fuit condemnatum ad mortem s
etiam ad sepulturam et resolutionem et corrup/
tionē. Gen. iij. Puluis es et i puluerē reuerteris. Jō
xps voluit sepeliri s̄ nō corrupti. iux illō dō. Non

Sermo

Dabis sanctum tuū videre corruptionē. Iudei autem quā parascēue erat vt non remaneret in cruce corpora sabbati. quia tunc festum erat pro ut habebant preceptum dei Deut. xxi. ne igitur eorum festum inhonoraret in cuius vespere eiusdem diei incipiebant solennitatē. Erat enim magnus ille dies sabbati. rogauerūt pilatum vt frāgerentur eorum crura. et hoc vt citius morerentur. quā solennitas ista azymoz tota erat gaudiosa. quia per hos septem dies vsū 7 mulieres dicebant choreas per circuitum hierusalē cum cantico moysi. scilicet. Cantem⁹ dñō gloriose etc. in memoriam quod illo tpe eos liberauit de seruitute egyptioꝝ et pharaonis exercitu eius in mari rubro submerso. Igitur ne tanta solennitas ex aspectu cadauerum sedaretur quā ppe ciuitatē erant petierunt ea deponi. Venerūt autem milites et primi quidem frēgerūt crura et alterius qui crucifixus erat cum iesu. ad iesum autem cum venissent et viderunt eum iam mortuū non frēgerunt eius crura etc. sed vnus militum qui sūm Irido. dictus erat longinus. hic sūm mgm histo. videre non poterat an mortuus esset iesus. quia caligatos habuit oculos. et accepit lanceam suam et infixit eam cordi christi et cōtinuo exiuit sanguis et aqua miraculose et hastam. decurrens peruenit ad manus militis. et ex tactu visum recepit quod conuersus ad fidem triginta octo annis monasticam vitam duxit. Et post crescente christianoz psecutione episcopus glorioso martyrio coronatus est et sic celum ascendit. hoc miles iste simplici intentione et ex compassione fecit vt citius moreretur. et ideo deus eum interius et exterius curat erat cecus illuminauit. Hoc vulnus sūm Alexādrum de hals non fuit christo infixum in ea parte in qua pingi solet per ossa. scilicet pectoralia. sed fuit inferius inter molliciem carneam et infra ossa pectoralia et femoralia et sic sursum ascendit ad cor. Ratio quia christus in alto pependit et miles stans in terra etc. preterea si circa pectoralia fuissent fracta ossa ppe magnitudinē lancee que ostenditur. Sed sūm iohannē est testimoniū eius facta sunt hec vt scriptura impleret. Os nō cōminuetis ex eo Exo. xxi. Et iterum alia scriptura dicit. Videbunt in quem transixerūt. Quare vero sic depingitur dicendo quod pictura est laicorum scriptura. ideo vt expressius laicis pateat quod lancea cor christi penetrauerit. in signum quod ex corde dimissa est nobis culpa per suam mortem. Hec duo miracula post mortem contigerūt. scilicet sanguis emanatio et ceci militis illuminatio. Sanguis enim in homine mortuo coagulatur sed non in christo vt ostenderet se habere potestatem in corpore sine anima. Item tres opiniones erant de anima quod scilicet esset in sanguine. in cerebro et in corde. Primi ea occasione mori fuerūt.

quia cum sanguis e corpore effunditur. animam euolare asseruerūt. Sed secundi ideo. quia aiaz maiorem vim in cerebro suarum potētiarū ostēdere viderunt. Alij vero. quia viderunt cor hominis primū viuens et vltimū moriens. et sic in his tribus locis effectualiter quesierūt. licet christus hoc vulnus non sensit quia iam mortuus. Hec enim oīa facta sunt hora nona. ideo ecclesia pro gratiarū actione cantat nonas. Post hec cum iam sero factum esset. id est. hora vespertina. Ecce vir nobilis nomine ioseph ab arimathia ciuitate iude. qui erat decurio et diues vir bonus et iustus eo quod esset discipulus dñi occultus autem. iste ioseph ppter metum iudeorum non consenserat consilio et actibus eorum. quia et ipse expectabat regnū dei. hic audacē introiuit et accessit pilatum et petijt corpus iesu vt tolleret. hec omnia ponunt euangeliste ad exprimendū bonitates et reuerentiam istius ioseph. Celitus enim puissimū ē vt esset diues vt haberet vt in sepulturam domini expenderet. nobilis decurio. id est. super decem milites vt ad presidem accedere posset. iustus et bonus vt christi corpus accipere mereret. discipulus non vnus ex duodecim. sed quia in primitiua ecclesia omnes credentes dicebantur discipuli. audacter quia iudeos non timuit. et ipsi eū hoc facere non causa discipulatus sed pietatis putabant petijt corpus iesu. quia licitū non erat sepe lire corpora damnatoꝝ sine licētia presidis. Pilatus autem mirabatur si iam obijisset. sed illa ammiratio sūm iohannem pcessit ex leuitate et cordis vanitate. nemo miretur cum pilato quod iesus subito mortuus fuit adhuc viuentibus latronibus quia multa crudelia per totam noctem et diem pertulit quā latrones in quiete fuerunt. Et accersito. i. vocato centurione interrogauit si iam mortuus esset. et cum cognouisset a centurione donauit corpus iesu ioseph. venit ergo et tulit corpus iesu. Venit autem et nicodemus qui venit ad iesum nocte primū ferens mixturam myrrhe et aloes quā si libras centum. Acceperunt ergo corpus iesu et ligauerunt in lintheis mundis cum aromatibus et inuoluerunt illud in syndone mūda quā mercatus est sicut mos est iudeos sepelire. Istud vnguentum amaritudine sua coerces vermes a cadauerū corrosione et a corruptione et putredine. Ex quo patet sūm Chrysostomū quod isti non habuerunt adhuc de christo plenam et perfectam fidem non intelligentes illud ps. Non dabis sanctum tuū videre corruptionem. Unde si corpus christi iacuisset in sepulchro vsque in diem nouissimum non fuisset incineratum nec putrefactū quod erat balsamatum diuinitate. Hec depositio sūm Bedam et Origenē. facta est p̄sente martha maria que corpus filij sui de cruce depositū suis brachijs vt pie creditur dulcissimis amplexata fuit et sacra vulnera cū inexplicabili planctu matris

In die parasceues

affectu deosculabatur. iesus autem ad consolationem matris ita glorificatus est q̄ nulla plaga vel liuor i suo corpore apparuit preter q̄nq; vulnera manuum ac pedum atq; lateris que reseruauit. non ex impotentia sanandi sed vt ostenderet apostolis ⁊ maxime thome iudeis ⁊ malis christianis in iudicio extremo ad interpelladū in cōspectu patris ad letificadū beatos ex intuitu sue redemptionis. non enim dedecorāt corpus glorificatum ille cicatrices. quia clarius radiant q̄ sol in firmamento celi. Et quia corpus lineis inuolutum fuit. ideo in ecclesia mos inoleuit vt in altari non sericis aut auro textis sed in syndone munda consecratur. Item licet hec aromatizatio christi fuit facta in honorem ⁊ reuerentiam ⁊ a deuotis ⁊ cum diligentibus. tamen factum i se valde miserabile erat q̄ scilicet tante nobilitatis dominus tractabatur tanq̄ cadauer licet christ⁹ propter diuinū suppositum cadauer non fuit et q̄ corona glorie sic iacuit prostrata. in signū huius pro gratiarū actiōe statuit ecclesia dicere vesp̄as. ¶ Erat autē in loco vbi crucifixus erat iesus hortus ⁊ in horto monumentū nouum in quo nondum quisq; positus fuerat ⁊ excisum in petra. Itud monumentū erat ioseph. In horto dominus fuit captus. in horto nūc sepelitur ad innuendum q̄ per virtutem sue passionis liberamur a peccato quod adaz cōmiserat in horto deliciarum. In diuinaz dispensationē in nouo monumento in quo nondum quisq; positus ponit ne sua resurrectiō alteri qui ibi prius posit⁹ fuisse ascriberetur. Sicut enī in virginis vtero nemo ante illum aut post illum conceptus est. ita In Augustinū nemo ante vel post ibi sepultus est ⁊ c. ergo propter parasceuen iudeorum quia iuxta erat monumentū posuerunt christus iesus Nam feria sexta declinabat ad occasum ⁊ sabbatum incipiebat. eo q̄ In Hieronymū. iudei incipiunt computare dies crastinos sero precedenti vnde quia tarde erat non poterāt remotius sepelire corpus timentes preterire sabbatum. non quidem despecte sed sicut mos erat honorabilium corpora iudeorum sepelire. Quia iuxta prophetiam Esa. xj. Et erit sepulchrum eius gloriosum. Vnde sanctus Thomas. iij. parte. q. l. j. arti. j. Conueniens fuit christum sepelire. Primo ad probandum veritatem mortis. Non enim alius quis in sepulchro ponit nisi iam de veritate mortis constat. Igitur pilatus anteq̄ concederet christum sepeliri diligenti inquisitione cognouit eum iam mortuum esse. vt patet In Bar. xv. Secundo quia datur spes resurgendi his qui in sepulchro sunt per ipsum. eo q̄ de sepulchro ipse resurrexit In illud Johan. v. Omnes qui i monumentis sunt audient vocem eius. ⁊ qui audierunt viuent. Tertio ad exemplum eorum qui p̄ mortem christi spiritualiter moriuntur. peccatis

scilicet qui abscondunt a conturbatione hominum. vnde dicitur ad Col. iij. Absortui estis ⁊ vita vestra abscondita est cum christo in deo. vnde ⁊ baptizati qui per mortem christi moriuntur peccatis quasi conspeliunt christo. per immersionem. In illud ad Rhoma. vj. Consepulti sum⁹ cum christo per baptismū in morte. Hec Thomas. Et ioseph aduoluit lapides magnū ad ostium monumenti ⁊ abiit. subsecute sunt mulieres que cum ipso venerant de galilea videntes monumentum ⁊ aspicientes quāmodū ⁊ vbi positum erat corpus iesu sedentes cōtra sepulchrū inter quas maria magdalena ⁊ altera maria affectu diligenter attendebant qualiter trāfacto sabbato vnguentum preparatū reuertentes intrare possent ad perungendū iterato corpus iesu. Ex quo manifestepatet q̄ in fide dubitabāt. quia ipsum resurrecturū non crediderunt. Ideo beata virgo maria i qua vera ⁊ certa fides fuit. ad vngendum euz ipsis non venit. propter q̄ dies sabbati per anni circulum ad sui reuerentiā ab ecclesia specialiter venerat. Altera autem die que est post parasceuen p̄uenerunt principes sacerdotum ⁊ pharisei ad pilatum dicentes. Dñe recordati sumus. ⁊ notabile est q̄ iudei pilatum dñm suū agnoscentes vt in seruitutē alienigenarū redacti etiam adulādo vt facilius imperarēt dixerunt dñe. Seductor ille. mirum q̄ eorum inuidia adhuc non cessauit. Seductor tamē In hieronymū recto eum noīe vocabant sed non tales qualem intendebāt. Est enī seductio mala a virtute in errorem. hanc christo imponebāt sed false mentiebant. alia a falsitate in veritatem a vitijs in virtutes. sic christus seductor erat fidelium. post tres dies resurgam. iube ergo custodiri sepulchrum in diem tertium ne forte veniant discipuli eius ⁊ furetur eum ⁊ dicant plebi surrexit a mortuis ⁊ erit nouissim⁹ error peior priore. At illis pilatus. habete custodiam sicut scitis. Illi autem abeuntes munerūt sepulchrum signantes lapidem euz custodibus. quia nō sufficiebat ipsis custodia militum gentiliū. sed etiam cū hoc signauerunt lapidem qui erat in ostio monumenti cum sigillis suis ⁊ anulis. ¶ In hui⁹ sepulchre memoriā ecclesia statuit completorium. Cū vō christus animam in cruce tradidit patri mor venit ad infernum. id est. ad lymbū patrum ad eorum consolationem ⁊ demonū confusionē. ⁊ tertia die resurrexit de sepulchro. ⁊ ideo iudei militibus summam pecunie dederunt vt dicerent ipsum furatum per discipulos. sed euz accepissent pecuniam qd̄ factum fuerat dixerūt. milites enī tacere non poterant. nam fatebant se vidisse choros angelorum ⁊ a iudeis accepisse pecuniam. Vincentius in speculo narrat. q̄ ioseph ab arimathia eadem vesp̄a qua sepeliuit dñm. iudei eum incarcerationunt sed dñs liberauit eum. Ex

Sabbato sancto pasce

his dictis patet causa modus ordo et tota series
dñice passionis s̄m intentionem euangelistarū
s̄m ordinem et s̄m litteram quam ex toto inserui
ac s̄m seriem veri gesti descriptis. concedat nob̄
iesus vt per lamenta sue passionis pueniam⁹ ad
gloriam et gaudium beate resurrectionis Amen

Sabbato sancto pasce.

Quæstra absco
dita est cum christo in deo. cum autez
x̄ps apparuerit vita vestra tūc et vos
apparebitis cum ipso in gloria et ad Col. iij. Et
i epla hodierna. h̄eri sermōis finis fuit sepultu
ra corp̄is christi sed de aīa quo iuit vel quid fec̄
nihil fuit dictū. Ideo modo volo p̄dicare d̄ ista
materia. sed p̄mo salutē virgo maria et. qz iam
possumus sibi dare gaudiū et leticiā quia de pro
pinquo instat resurrectio glorioza filij sui iō pos
sumus ipsam salutare humilē et deuote dicētes
sibi Ave maria et. Vita n̄ra et. Pro hui⁹ verbi
declaratione et materie predicāde introductiōe
sciendum. qd doctrina sacra est generalis et certa
fidei christiane qd post mortem corporalem chri
sti anima eius descendit in infernum et est articu
lus fidei dicentis. mortuus et sepultus q̄tum ad
corpus. descendit ad inferos q̄tum ad animam.
licet potuisset statim ascendere in celum si volu
isset tamē noluit. imo voluit tantū humiliari qz
voluit descendere principalit̄ ad confortanduz
sanctos patres et ipsos liberandum. sicut rex ha
bita victoria campali vult intrare personalit̄ ci
uitatem. ita et christus et q̄diu corpus eius fuit i
sepulchro tam diu fuit anima eius i lymbo et cra
stina die anima christi simul cum sanctis patrib⁹
exiuit de lymbo et assumpto corpore gloriozo re
surrexit. Ista ē doctrina vera fidei christiāe con
firmata auctoritate christi dicentis. Sicut fuit io
nas in ventre ceti tribus diebus et tribus nocti
bus. sic erit filius hominis i corde terre trib⁹ die
bus et tribus noctibus Matth. xij. Dic breuē
historiam iōne prophete vt habetur Ione. j. et
ij. c. et quomodo fuit figura passionis christi. na
uis in qua christus nauigauit est natura huma
na. Ratio quia ad instar nauis facta scilicet an
gusta in principio lata in medio et. scilicet tem
pore christi Gal. iij. At vbi venit plenitudo tē
poris misit deus filium suum. nunc autem restri
gitur ad instar pupis. Malus huius nauis in
medio positus fuit crux christi. velum caro chri
sti. facta est quasi nauis infortioris et proverb.
vlti. Hec nauis iactabatur magnis fluctibus et
periculis submergendi in inferno. nec erat aliud
remedium euadendi nisi qd Jonas. id est. chri
stus iactaretur in mari. scilicet in amaritudinem pas
sionis et mortis. Et cetus. id est. infernus aperu
it os suum et recepit ipsum et tenuit eum tribus
diebus et tribus noctibus. sed crastina die euo

luit eum. Et licet corpus christi et anima in illo
die fuerunt diuisa et separata tamen diuinitas
nunq̄ fuit separata nec diuisa nec a corpore nec
ab anima sed tota fuit cum corpore in sepulchro
et tota cum anima in lymbo. vt dicit beatus Tho
mas. iij. parte. q. l. articu. ij. et. iij. Si dicatur. qd
modo hoc fuit possibile. Dabo de hoc vobis du
as similitudines ad oculuz ad confortanduz ve
stros intellectus. Primo de pomo ex vna parte
albo et ex alia parte rubeo qd si gladio diuiditur
in duas partes odor ipsius remanet cum quali
bet parte diuisa. Idem de humanitate christi.
Cogitate qd humanitas christi sit vt pomum cu
tus pars alba sit anima christi purissima sine om
ni defectu. pars rubea eius caro ex passione san
guinolenta. De quo Salomon Canticozum. v.
in persona virginis Marie dicens. Bilectus
meus candidus et rubicundus. Diuinitas eter
na erat vnita corpori et anime christi ante passio
nem et mortem sicut odor est coniunctus pomo
et vnitus. Sed humanitas christi gladio mortif
fuit diuisa et separata in duas partes principales
tamen odor. id est. diuinitas eterna semper re
mansit cum vtraq̄ parte inseparabiliter. Secū
da similitudo pulchrior et clarior de pecia chry
stalli ad radium solis que tota repletur lumine et
claritate solis. quare si diuiditur in duas partes
tota claritas solis remanet cum qualibet parte
diuisa. Idem de humanitate christi puriori chry
stallo lumine et claritate diuinitatis illuminata.
que in morte diuisa diuinitas tota remansit inse
parabiliter cum qualibet parte diuisa ascondi
ta scilicet cum corpore in sepulchro et cum anima
in lymbo siue in inferno. Auctoritas. Splendor
ipsius vt lux erit cornua in manibus eius vbi ab
scondita est fortitudo eius ante faciem eius ibit
mors. Abachuc. iij. In qua ponuntur tria tem
pora christi. scilicet. Tempus sue predicationis
ibi. Splendor eius vt lux erit. Secundo ponit̄
tempus sue amare passionis. ibi. cornua in ma
nibus eius. scilicet clauorum in manibus. Et tē
pus mortis. ibi. abscondita est fortitudo eius. id
est. diuinitas que abscondita fuit cum corpore i
sepulchro et cum anima in lymbo. ¶ Nota ante
faciē ei⁹ ibit mors. an passionē x̄pi mors ipm seq̄
bat ex p̄secutiōe iudeoz n̄ qd mors h̄ret aliqd ius
i x̄po et i secuta ē x̄pm quoz ipm cepit. s̄ p̄ resur
rectionē mors ipm p̄cedit. iō dicit an faciē ei⁹ ibit
mors. De hac abscoīōe dixit etiā Esa. Cere tu
es ds abscoīdit⁹ ds israel saluator. Esa. xlv. De
hac abscoīōe dicit the. Vita v̄ra. i. diuinitas absco
dita ē cū x̄po. Nota p̄ p̄secutiōe s̄mōis qd lz di
uinitas eterna tunc fuisset abscondita illis qd fue
rant in hoc mundo tñ tunc fuit ostensa et ma
nifestata illis de inferno. non qd omnes de infer
no vidissent eam. sed omnes qui fuerunt in infer
no cognouerunt christum esse verum deū et v̄z